

Çocuk ve Ergenler in Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çocuk ve Ergenler in Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18807>

Özet

Çocuk ve Ergenler İçin Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği (ÇESDÖ), bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama aracıdır. İlgin Gökler (2007) tarafından Türkçe formunun psikometrik özelliklerini belirlemek üzere yürütülen bu çalışmada, ölçeğin faktör yapısı, geçerlik ve güvenirlilik analizlerini içermektedir. Ölçek, özellikle çocukluk ve ergenlik dönemindeki bireylerin arkadaş, aile ve öğretmen gibi kritik kaynaklardan aldıkları desteği değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal destek, çocuk, ergen, psikometrik uyarlama, Cronbach Alfa, geçerlik, güvenirlik, Likert ölçeği.

Yazarlar

İlgin Gökler

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çocuk ve ergenlerin yaşamlarında algıladıkları sosyal destek miktarını ve niteliğini belirlemektir. Ölçek, desteğin genel düzeyinin yanı sıra, desteğin hangi spesifik kaynaklardan (aile, arkadaşlar, öğretmenler) sağlandığını da ayrıştırmaya hedefler. Elde edilen veriler, ruh sağlığı çalışmalarında ve gelişimsel psikoloji araştırmalarında koruyucu faktörlerin değerlendirilmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Çocuk ve Ergenler İçin Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği, algılanan sosyal desteği ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, sosyal desteğin üç temel alandan geldiğini varsayan faktör yapısına dayanmaktadır:

Arkadaş Desteği: Akran ilişkilerinden ve arkadaş çevresinden alınan duygusal ve pratik desteği değerlendirir.

Aile Desteği: Ebeveynler ve diğer aile üyelerinden sağlanan yakınlık, anlayış ve yardım ölçer.

Öğretmen Desteği: Okul ortamında, özellikle öğretmenler tarafından sağlanan rehberlik ve duygusal yakınlığı değerlendirir.

Bu üç alt ölçek, bireyin çevresiyle kurduğu destekleyici ilişkilerin kapsamlı bir resmini sunar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerli*i*, psikometrik standartlara uygun olarak incelenmiştir. Geçerlik çalışmaları iki ana bileşene odaklanmıştır:

Yapı Geçerli*i*: Ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece ölçtüğünü belirlemek amacıyla faktör yapısı analiz edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin orijinal yapıya uygunluğunu test etmiştir.

Ölçüt Geçerli*i* (Kriter Geçerli*i*): Ölçeğin, ilgili diğer kriterlerle olan ilişkisi incelenmiştir. Bu, ölçeğin diğer benzer yapılarla ölçen araçlarla tutarlılığını göstermeyi amaçlamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirli*i*, farklı istatistiksel yöntemler kullanılarak kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir. Elde edilen güvenilirlik katsayıları, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler sağladığını göstermektedir:

İç Tutarlılık Katsayısı: Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksek bulunmuştur (.93). Bu değer, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek düzeyde homojen olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli*i*: Ölçeğin zaman içindeki kararlılığını ölçen test-tekrar test tekniği sonucunda .49 ($p < 0.01$) katsayısı elde edilmiştir. Bu katsayı, ölçümün belirli bir süre sonra tekrarlandığında orta düzeyde tutarlılık gösterdiğini belirtmektedir.

İki Yarım Güvenirli*i* (Split-Half Reliability): Ölçeğin iki rastgele yarıya bölünerek hesaplanan güvenilirlik katsayısı .82 olarak saptanmıştır. Bu değer, ölçeğin bölümleri arasında yüksek bir iç tutarlılık olduğunu gösterir.

Madde-Test Korelasyonu: Her bir maddenin toplam ölçek puanı ile olan korelasyonu incelenmiştir. Bu analiz sonucunda, maddelerin toplam puanla ilişkisinin .34 ile .64 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu aralık, tüm maddelerin genel yapıyı ölçmeye anlamlı katkı sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Çocuk ve Ergenler için Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe formunun uyarılma çalışmasında, ölçeğin faktör yapısını doğrulamak temel amaçlardan biri olmuştur. Faktör analizi, ölçeğin teorik olarak öngörülen üç boyutlu yapıya (Arkadaş, Aile ve Öğretmen Desteği) destekleyip desteklemediğini ortaya koymuştur.

Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu doğasını koruduğunu ve her bir boyutun, ilgili sosyal destek kaynağına özgü maddelerden oluştuğunu teyit etmiştir. Faktör yapısının incelenmesi, ölçeğin yapı geçerliğine önemli bir katkı sunmaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Öz bildirim ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Yaş Grubu: Belirtilmemiş, ancak çocukluk ve ergenlik dönemini kapsamaktadır.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmanın detayları için referans kaynağına bakılmalıdır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2007 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri hakkında bilgi almak için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar İletişim: İlgin Gökler

E-posta Adresi: ilgin.danisman@tedu.edu.tr

Ölçeğin tam metnine ve detaylı analizlerine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: scopemed.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdan indirilebilir: cocuk-ve-ergenler-icin-sosyal-destek-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gökler, I. (2007). Çocuk ve Ergenler İçin Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği Türkçe formunun uyarlama çalışması: Faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 14(2), 90-99.

Çocuk ve Ergenler İçin Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Arkadaş Desteği (19 m): Arkadaşlarınız tarafından desteklenmiş hisseder misiniz?

Aile Desteği (12 m): Sen ve ailen birbiriniz için çok şey yapar mısınız?

Öğretmen Desteği(10 m): Kendini öğretmenlerine çok yakın hisseder misiniz?

ARABPSYCHOLOGY.COM